Lahden kaupungin

# SÄÄDÖSKOKOELMA

Lahti-konsernin konserniohje


1 KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTEET ..... 2
1.1 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön ja säätiöiden hallintoelimissä ..... 2
2 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA ..... 3
2.1 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat ja hallituspalkkiot ..... 3
2.2 Konserniohjauksen ja -valvonnan järjestäminen ..... 4
2.3 Konserniohjauksen onnistumisen arvioiminen ..... 4
3 TYTÄRYHTEISÖJEN JA SÄÄTIÖIDEN TOIMINTAOHJEET ..... 4
3.1 Kaupunkistrategia ..... 4
3.2 Konsernijohdon tiedonsaanti ..... 4
3.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat ..... 5
3.4 Rahoitus ja maksuvalmius ..... 6
3.5 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ..... 6
3.6 Vastuullisuus ..... 7
3.7 Henkilöstöpolitiikka ..... 7
3.8 Eettiset ohjeet ..... 7
3.9 Avoimuus ja tiedottaminen ..... 7
3.10 Julkiset ja muut hankinnat sekä sisäiset palvelut ..... 7
3.11 Asiakirjojen säilyttäminen ..... 7
3.12 Tilinpäätös, raportointi ja talousarvio ..... 8
4 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA LAHTI-KONSERNISSA ..... 8
4.1 Yhtiö- ja vuosikokous ja sen tehtävä ..... 8
4.2 Hallituksen työskentely ..... 9
4.3 Jäsenen kelpoisuus, pätevyys ja muut edellytykset ..... 9
4.3.1 Jäsenen riippumattomuus ..... 9
4.4 Jäsenistä ilmoitettavat tiedot ..... 9
4.5 Hallituksen puheenjohtaja ..... 10
4.6 Toimitusjohtaja ja muu toimiva johto ..... 10
4.6.1 Toimitusjohtajan tehtävät ja nimittäminen ..... 10
4.6.2 Toimisuhde ja johtajasopimus ..... 10
4.6.3 Toimitusjohtajalle asetettavat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi ..... 11
4.6.4 Toimitusjohtajan välittömät alaiset ..... 11
4.6.5 Seuraajasuunnitelmat ..... 11
4.6.6 Toimivan johdon palkitseminen ..... 11

# 1 KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTEET

Omistajaohjauksen on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisetu. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen, säätiöiden sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Tässä konserniohjeessa annetaan määräykset seuraavista asiakokonaisuuksista:

1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;

2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;

3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;

4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;

5) konsernin sisäisistä palveluista;

6) kunnan tytäryhteisöjen ja säätiöiden hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;

7) kunnan tytäryhteisöjen ja säätiöiden hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

## 1.1 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön ja säätiöiden hallintoelimissä

Lahti-konsernin konserniohjetta noudatetaan Lahti-konsernin yhteisöissä ja säätiöissä. Tytäryhteisön tai säätiön ylintä päätösvaltaa käyttävän hallintoelimen tulee käsitellä konserniohje ja hyväksyä siinä annetut toimintaohjeet tytäryhteisöä tai säätiötä sitoviksi. Konserniohje astuu voimaan 100-prosenttisesti omistettujen tytäryhteisöjen osalta kaupunginhallituksen tai sen jaoston päätöksen lainvoimaisuuden yhteydessä. Tytäryhteisöjen ja säätiöiden hallitusten ja johdon on tunnettava konserniohje.

# 2 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA

## 2.1 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat ja hallituspalkkiot

Pääsääntöisesti yhteisöjen ja säätiöiden hallitusvalinnat valmistellaan osana kuntavaalien jälkeisiä poliittisia neuvotteluja. Kaupunginhallitus tai sen jaosto päättää hallitusjäsenehdokkaat, jotka esitetään yhtiö- tai vuosikokoukselle. Yhteisöissä ja säätiöissä, joissa on useita omistajia, hallituspaikoista tulee sopia osakas- tai rahoittajasopimuksessa.

Seuraaviin Lahti-konsernin yhtiöiden hallituksiin valitaan vähintään kaksi poliittisesti riippumatonta hallituksen jäsentä. Hallituksen jäsen valitaan asiantuntijuuden perusteella.

Lahti Energia Oy

Lahti Aqua Oy

Lahden Talot Oy

Spatium Toimitilat Oy

Eventum Lahti Oy

Lahden Pysäköinti Oy

Taulukko 1. Hallituspaikkojen jakaantuminen keskeisissä yhtiöissä.

| Yhtiö | Hallituskoko | Poliittisesti riippumattomattomat | Puolueiden ehdottamat jäsenet | Henkilöstön edustaja |
|---|---|---|---|---|
| Lahti Energia | 9 | 2 | 6 | 1 |
| Lahti Aqua | 7 | 2 | 5 | |
| Lahden Talot | 7 | 2 | 5 | |
| Spatium Toimitilat | 7 | 2 | 5 | |
| Eventum | 7 | 2 | 5 | |
| Lahden Pysäköinti | 7 | 2 | 5 | |

Riippumattoman jäsenen valinnan valmistelusta vastaa omistajaohjauspalvelut. Rekrytoinnissa tulee kuulla niitä tytäryhteisöjä, joihin riippumatonta jäsentä ollaan valitsemassa. Kaupunginhallitus tai sen jaosto päättää riippumattoman jäsenehdokkaan nimeämisestä esittelijän esityksestä.

Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten palkkiot määrää kaupunginhallitus. Jos tytäryhteisöä ei ole mainittu kaupunginhallituksen palkkiolistauksessa, tulee tytäryhteisön tai säätiön pyytää erillislausunto

palkkiotasoista kaupunginhallitukselta ennen palkkioista päättämistä ja maksua. Yhteisöt ja säätiöt eivät maksa ansiomenetyskorvauksia hallitusten jäsenille. Hallituksen jäsenille voidaan maksaa matka- ja kulukorvauksia sekä päivärahoja yhteisön tai säätiön normaalien käytäntöjen mukaisesti, jos yhteisön tai säätiön hallitus näin päättää.

## 2.2 Konserniohjauksen ja -valvonnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginjohtaja vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta ja seurannasta kaupunginhallituksen alaisena.

Kaupunginjohtajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella. Kaupunginjohtajan sijasta kokouksiin voi osallistua kaupunginjohtajan määräämä sijainen.

## 2.3 Konserniohjauksen onnistumisen arvioiminen

Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tarvitsemansa selvitykset kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä. Lisäksi tarkastuslautakunnalla on oikeus käydä tutustumassa tytäryhteisön toimintaan ja tavoiteasetantaan. Tarkastuslautakunnalla on oikeus ohjata tilintarkastuksen painopisteitä tilintarkastajille annetuin erityisin ohjein (kuntalaki 123 §). Tilintarkastajille voidaan esittää esimerkiksi jonkin asian tarkempaa selvittämistä.

# 3 TYTÄRYHTEISÖJEN JA SÄÄTIÖIDEN TOIMINTAOHJEET

## 3.1 Kaupunkistrategia

Tytäryhteisön ja säätiön tulee toiminnassaan edistää Lahden kaupungin strategian ja omistajapolitiikan toteutumista. Tytäryhteisön ja säätiön on laadittava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia huomioiden Lahden kaupunkistrategia. Strategia tulee päivittää vastaamaan kaupunkistrategiaa ja/tai muuttuneita toimintaedellytyksiä.

## 3.2 Konsernijohdon tiedonsaanti

Tytäryhteisön ja säätiön on huolehdittava, että kokousten esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen ovat omistajaohjauspalveluiden tai yhtiön hallituksessa kaupunginjohtajan sijaan käyvän henkilön käytettävissä hallituksen kanssa samanaikaisesti. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginhallituksen muu nimeämä henkilö ja kaupunginjohtaja voivat halutessaan pyytää nähtäväksi hallitusten esityslistat ja

pöytäkirjat liitteineen omistajaohjauspalvelulta. Hallitusten materiaalien jakamisessa on noudatettava korkeaa tietoturvan tasoa.

## 3.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat

Tytäryhteisön ja säätiön on pyydettävä dokumentoitu lausunto etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa asioissa, joilla saattaa olla merkittävä vaikutus tytäryhteisön, säätiön, Lahden kaupungin tai Lahti-konsernin toimintaan tai taloudelliseen asemaan tai vastuuseen taikka, joilla saattaa olla erityistä periaatteellista merkitystä. Omistajan kannanottoa vaativat asiat tulee käsitellä tytäryhteisön hallituksen kokouksissa omina pykälinään eikä niiden käsittelyä saa tehdä esityslistan muissa asioissa. Dokumentoitu lausunto on pyydettävä ainakin seuraavissa tytäryhteisöä, säätiötä tai tyttären tytärtä koskevissa asioissa. Kohdissa 1-5 dokumentoitu lausunto pyydetään kaupunginjohtajalta ja kohdissa 6-15 omistajaohjauksen johtajalta.

1. toimialan muuttaminen,
2. tytäryhteisön perustaminen,
3. toiminnan laajentaminen, supistaminen tai muuttaminen,
4. toiminnan muuttaminen siten, että tytäryhteisö voi menettää hankintalainsäädännön mukaisen sidosyksikköasemansa suhteessa Lahden kaupunkiin,
5. pääomarakenteen muuttaminen,
6. merkittävät sopimukset, joilla on vaikutusta yhtiön toimintaan, taloudelliseen asemaan tai vastuisiin taikka joilla saattaa olla erityistä periaatteellista merkitystä,
7. yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muuttaminen,
8. taloudellisesti merkittävän velan ottaminen tai antaminen taikka muu sitoutuminen omasta tai toisen tahon velasta tai sitoumuksesta, kuten omaisuuden kiinnittäminen tai pantin, takauksen tai muun vakuuden antaminen,
9. investoinnit tai merkittävän omaisuuserän taikka merkittävien immateriaali- tai muiden oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
10. raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käyttö,
11. riskienhallinnan- ja vakuutuspolitiikan tai henkilöstöpolitiikan muutokset,
12. tytäryhteisön ja säätiön hallintoelimille maksettavien palkkioiden ja toimitusjohtajalle maksettavien palkkojen muutokset,
13. toimitusjohtajasopimus ja/tai sen liitteiden muuttaminen,
14. toimitusjohtajan rekrytointi tai irtisanominen ja toimitusjohtajan valinta,
15. muu, tytäryhteisön ja säätiön toimintaedellytyksiin tai palvelukykyyn vaikuttava tai tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeava toiminta.

Kaupunginjohtaja ja omistajaohjauksen johtaja harkitsevat mistä asioista tytäryhteisön ja säätiön tulee hankkia kaupunginhallituksen tai sen jaoston kannanotto. Kynnys asioiden tuomiseksi kaupunginhallituksen tai sen jaoston tietoon on alhainen. Dokumentoitua lausuntoa ei tarvitse pyytää, jos

kaupunginhallitus tai sen jaosto on ollut todistetusti tietoinen asiasta ja sillä on ollut tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa asian etenemiseen.

## 3.4 Rahoitus ja maksuvalmius

Tytäryhteisön ja säätiön on noudatettava kaupunginvaltuuston hyväksymiä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteita. Yhteisöillä ja säätiöllä tulee olla toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä rahoitussuunnitelma ja kassavirtaennusteet riittävän pitkälle ja riittävän luotettavasti. Yhteisöt ja säätiöt, joiden liikevaihto ylittää viimeiseltä tilikaudelta miljoona euroa, on esitettävä yhteisön tai säätiön hallitukselle päivittyvä tulos- ja kassavirtaennuste. Kassavirtaennusteen aikaperspektiivi tulee olla vähintään 12 kuukautta nykyhetkestä. Rahoitussuunnitelma pitää sisällään suunnitelman lyhyt- ja pitkäaikaisen vieraan pääoman hankkimisesta, raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käytöstä ja muista rahoitusjärjestelyistä.

Ajantasainen rahoitussuunnitelma ja mahdolliset muutokset suunnitelmaan on toimitettava Thinking Portfolio -järjestelmään sekä niistä on ilmoitettava rahoituspalveluille ja omistajaohjaukselle. Investointien kohdalla rahoitussuunnitelman on pidettävä sisällään investoinnin käyttötarkoitus, arvio investoinnin vaikutuksista maksuvalmiuteen ja kassavirtasuunnitelma koko laina-ajalta. Tytäryhteisön tai säätiön tulee ilmoittaa dokumentoidusti tilapäisestä tai pysyvästä maksukyvyttömyydestä tai sen uhasta välittömästi omistajaohjauksen johtajalle ja rahoituspäällikölle.

## 3.5 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tytäryhteisöt ja säätiöt vastaavat hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta ja hyväksyä johdon esittelemä riskienhallinnan suunnitelma. Tytäryhteisöt ja säätiöt raportoivat toimittamalla riskienhallinnan suunnitelman ja SWOT-mallin mukaisen arvioinnin vuosittain konsernille Thinking Portfolio -järjestelmään. Näin konsernijohto voi täyttää lain edellyttämän valvonta- ja seurantavastuunsa.

Lisäksi tytäryhteisön ja säätiön tulee raportoida vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavasta ja sen tuloksellisuudesta, strategisia tavoitteita uhkaavista merkittävistä riskeistä ja myös strategisista mahdollisuuksista sekä riskien hallinnan menettelyistä ja tuloksellisuudesta.

Lahden kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot ja asiakirjat, kun tarkastus suoritetaan vuotuiseen toimintasuunnitelmaan tai konsernijohdon toimeksiantoon perustuen. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön ja säätiön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen

valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstöä koskevat salassapitosäännöt.

## 3.6 Vastuullisuus

Tytäryhteisöt ja säätiöt edistävät toiminnassaan taloudellista, sosiaalista ja ympäristö kestävyyttä ja omalta osaltaan toimivat kaupunkikonsernin tavoitteiden saavuttamiseksi.

## 3.7 Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisön ja säätiön on noudatettava toiminnassaan soveltuvin osin Lahden kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Tytäryhteisö ja säätiö liittyy jäseneksi työnantajan työnantajayhteisöön. Tytäryhteisö järjestää eläkevakuutuksensa KEVA:ssa ellei tytäryhteisön etu muuta edellytä.

## 3.8 Eettiset ohjeet

Tytäryhteisöllä ja säätiöllä on oltava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä eettinen ohjeistus. Eettisen ohjeistuksen tulee pitää sisällään eettiset periaatteet sekä keinot ja kanavat väärinkäytöksiin puuttumiseksi. Eettisten ohjeiden tulee olla linjassa Lahden kaupungin eettisten toimintaperiaatteiden kanssa. Tytäryhteisöt eivät anna suoraa eikä välillistä taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

## 3.9 Avoimuus ja tiedottaminen

Tytäryhteisön ja säätiön viestintä on hyvin suunniteltua, aktiivista ja avointa. Yhteisön ja säätiön tulee esittää keskeiset, ajantasaiset tunnusluvut ja tiedot toiminnastaan saavutettavasti julkisissa lähteissä. Tiedottamisessa on noudatettava yhteisöjä ja säätiöitä koskevaa lainsäädäntöä. Yhteisön on julkistettava yhtiön johtoa, ympäristö-, sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä sekä yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavaa tietoa.

## 3.10 Julkiset ja muut hankinnat sekä sisäiset palvelut

Hankittaessa konsernissa tuotettuja tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia on selvitettävä niiden kilpailukykyisyys tarjouspyynnöllä. Tytäryhteisöillä ja säätiöillä tulee olla hankintaohje.

## 3.11 Asiakirjojen säilyttäminen

Tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä säätiöiden on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen, kun yhteisö ja säätiö ei toiminnassaan enää niitä tarvitse.

Lahden kaupunki arkistoi kaikki pysyvästi säilytettävät aineistot vain sähköisenä. Mikäli tytär- ja osakkuusyhteisöjen tai säätiön asiakirjat päätetään sijoittaa Lahden kaupungin sähköiseen arkistoon, on arkistotoimen hoidossa noudatettava kaupunginarkistonhoitajan antamia ohjeita, tiedonohjausta sekä huomioitava kaupungilla kulloinkin käytössä olevan arkistointiohjelman edellyttämät tiedostojen siirtoihin liittyvät tekniset vaatimukset. Tytär- ja osakkuusyhteisöt ja säätiöt hoitavat mahdolliset siirto- ja digitointikulut.

### 3.12 Tilinpäätös, raportointi ja talousarvio

Tytäryhteisöjen ja säätiöiden on toimitettava hallituksen hyväksymä ja tilintarkastajan tarkastama tilinpäätös taloushallinnon palvelukeskuksen ilmoittamassa aikataulussa Lahden kaupungille tai valitulle palvelutuottajalle, joka tekee konsernitilinpäätöksen.

Tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on lakisääteisten asioiden lisäksi raportoitava seuraavista asioista:

- hallitukselle maksetut palkkiot, toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten määrät kukin erikseen,
- hallituksen jäsenten käyntiaktiivisuus hallituksen kokouksissa,
- jos yhteisölle tai säätiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yrityskohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on tavoitteiden toteumasta raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä,
- kaupunkistrategian toteutuminen,
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavat ja tuloksellisuus.

Tytäryhteisöjen ja säätiöiden on tehtävä ja toimitettava omistajaohjauspalveluille tulevaa ja kahta seuraavaa tilikautta koskeva liiketoiminnan budjetti.

# 4 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA LAHTI-KONSERNISSA

### 4.1 Yhtiö- ja vuosikokous ja sen tehtävä

Yhtiökokouksesta määrätään osakeyhtiölaissa ja yhtiöjärjestyksessä sekä mahdollisesti osakas- tai rahoittajasopimuksessa. Muissa yhteisöissä ja säätiöissä noudetaan sille kuuluvaa lainsäädäntöä. Kokouskutsu on toimitettava osakkeenomistajille tarkoituksenmukaiseen valmistautumiseen nähden riittävän ajoissa ja yhteisöjen sekä säätiöiden on otettava huomioon omistajien päättävien toimielinten aikataulut ja valmistautuminen. Yhtiö- ja vuosikokouskutsu liitteineen toimitetaan kaupungin viralliseen osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. Yhtiön ja säätiön on raportoitava yhtiö- ja vuosikokouksen pitämisestä

kaupungin Thinking Portfolio -järjestelmään, konsernijohdon raportointi ja valvontavastuun toteutumiseksi.

## 4.2 Hallituksen työskentely

Hallituksen on toimittava omistajatahoon nähden joustavasti ja oma-aloitteisesti. Hallituksen tulee suorittaa itsearviointia ja kouluttautua säännöllisesti kaikissa sille kuuluvissa tehtävissä. Hallituksen kokouksissa käsiteltävät asiat eivät ole julkisia. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan. Eriävä mielipide on yksilöitävä ja perusteltava. Hallituksen tulee dokumentoida päätöksensä ja niiden perustelut pöytäkirjaan. Myös käsitelty liiteaineisto on liitettävä pöytäkirjaan.

Jäsenien asettamisessa tulee pyrkiä hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaamiseen. Hallituksen jäsen voi erota ja hänen voidaan erottaa koska tahansa kesken toimikauden mistä syystä tahansa, ilman perusteluja. Jäsenen erottaa se toimielin, joka hänet on valinnut.

## 4.3 Jäsenen kelpoisuus, pätevyys ja muut edellytykset

Jäseneltä edellytettävä pätevyys tarkoittaa riittävää asiantuntemusta toimialalta, juridiikasta, laskentatoimesta ja yhtiöorganisaatiosta sekä lisäksi tietoa ja kokemusta hallinnosta ja johtamisesta. Jäsen vastaa siitä, että hänellä on tehtävän edellyttämä asiantuntemus ja kokemus sekä mahdollisuus tehtävän hoitamiseen.

Hallituksen jäsenen on suositeltavaa toimia saman yhtiön hallituksessa enintään kahdeksan vuotta eikä samanaikaisesti tule toimia useammassa kuin kahdessa konserniyhtiön hallituksessa.

### 4.3.1 Jäsenen riippumattomuus

Hallituksen jäsenen tulee toimia hallituksessa huolellisesti ja yhtiön edun mukaisesti. Yhtiön etu ei saa olla ristiriidassa omistajan edun kanssa ja ristiriitatilanteissa omistajan etu ratkaisee. Jäsenellä ei saa olla yhteisöön tai säätiöön työ-, toimi-, toimeksianto- taikka muuta riippumattomuuden vaarantavaa suhdetta. Jäsen ei saa kuulua toimivaan johtoon toisessa yhteisössä tai säätiössä, jos yhteisöjen tai säätiöiden välillä olevan asiakkuus-, toimittajuus-, yhteistyö- tai muun sellaisen suhteen on oletettava vaarantavan jäsenen riippumattomuuden. Alakonsernissa on kuitenkin mahdollista nimetä hallituksen jäseniä tytäryhtiöön emoyhtiön henkilökunnasta puheenjohtajaa lukuun ottamatta.

## 4.4 Jäsenistä ilmoitettavat tiedot

Antaessaan tehtävään suostumuksen hallituksen jäsenen on täytettävä hallituksen jäsenen perustietoilmoitus ja toimitettava se omistajaohjauspalveluihin ennen kaupunginhallituksen tai sen jaoston päätöstä. Yhteenveto hallituksen jäsenten osaamisesta liitetään kaupunginhallituksessa tai sen

jaostossa käsiteltävään esitykseen hallituksen jäsenistä. Perustietoilmoituksessa ilmoitetaan nimi, syntymäaika, koulutus, päätoimi ja keskeinen työkokemus ja osaaminen yhtiön toimialasta sekä muu yhtiön kannalta olennainen osaaminen. Kirjallinen suostumus ja perustietoilmoitus on annettava asian valmistelun yhteydessä. Tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava viipymättä.

## 4.5 Hallituksen puheenjohtaja

Puheenjohtajalle asetettavat vaatimukset ovat muita suuremmat sekä riippumattomuuden, osakkeenomistajien luottamuksen, pätevyyden sekä henkilökohtaisten johtaja- ja muiden ominaisuuksien suhteen.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty. Mikäli hallitus valitsee puheenjohtajan, sen on seurattava, että tehtävä hoidetaan hyvin.

Puheenjohtajan oikeudellinen asema ja vastuu ovat samankaltaisia kuin tavallisen jäsenen. Hänen on kuitenkin seurattava yhtiön asioita tavallista jäsentä tarkemmin voidakseen vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa ja työskentelee tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Jos Lahti-konsernin tytäryhteisöllä on omia tytäryhtiöitä, tulee näillä tytäryhtiöillä olla sama hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja kuin emoyhtiöllä, ellei lainsäädäntö, osakkuussopimus, rahoitussopimus tai kaupunginjohtajan tai omistajaohjauksen johtajan lausunto muuta edellytä.

## 4.6 Toimitusjohtaja ja muu toimiva johto

### 4.6.1 Toimitusjohtajan tehtävät ja nimittäminen

Toimitusjohtaja vastaa hallituksen alaisuudessa yhteisön tai säätiön päivittäisestä operatiivisesta toiminnasta. Toimitusjohtaja ei saa ryhtyä yhtiön toiminnan laatuun tai laajuuteen, yhtiössä noudatettuun käytäntöön tai yleiseen yrityskäytäntöön nähden epätavallisiin ja laajakantoisiin toimiin ilman hallituksen antamaa valtuutusta muulloin kuin silloin, jos hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Toimitusjohtajaa ei voida valtuuttaa toimiin, jotka lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat nimenomaisesti hallitukselle. Toimitusjohtajaa ei tule valita hallituksen jäseneksi. Toimitusjohtajan tulee olla yhtiö- tai vuosikokouksessa läsnä.

### 4.6.2 Toimisuhde ja johtajasopimus

Toimitusjohtajan suhde yhteisöön ja säätiöön on toimisuhde, ei työsuhde. Hallitus voi erottaa toimitusjohtajan koska tahansa. Toimitusjohtajan irtisanomisaika ja siihen liittyvä korvaus kokonaisuudessaan ei saa ylittää kuuden kuukauden rahapalkkaa vastaavaa summaa. Toimitusjohtajan

eläketurva on hoidettava KEVA:n kautta ja toimitusjohtajalla ei saa olla yhtiön maksamia lisäeläkkeitä. Toimitusjohtajan kilpailukielto ei saa ylittää kuutta kuukautta. Toimisuhteen ehdoista sovitaan johtajasopimuksessa, johon ei sovelleta työsopimuslakia.

### 4.6.3 Toimitusjohtajalle asetettavat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi

Odotusten ja tavoitteiden asettaminen toimitusjohtajalle sekä niiden täyttymisen seuraaminen ovat hallituksen tehtävien tärkeysjärjestyksessä korkealla sijalla. Hallituksen tulee asettaa toimitusjohtajalle vuoden alussa kirjalliset tavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan kirjallisesti vuoden päätyttyä. Hyvä toimitusjohtaja haluaa selvät suuntaviivat ja tukea toiminnalleen, liikkumatilaa toimia niiden puitteissa sekä palautetta suoriutumisestaan.

### 4.6.4 Toimitusjohtajan välittömät alaiset

Päätöksen toimitusjohtajien välittömien alaisten palkkaamisesta, työsuhteen ehdoista ja erottamisesta tekee yhtiön hallitus toimitusjohtajan ehdotuksesta. Kun ylin johto on asetettu tehtäviinsä, hallituksen velvollisuutena on tukea sitä kaikin keinoin sekä varmistautua siitä, että johdon kehittämisohjelmat ovat ajan tasalla.

### 4.6.5 Seuraajasuunnitelmat

Eläkkeelle jäävän toimitusjohtajan seuraaja tulee nimittää hyvissä ajoin. Hallituksen tulee vuosittain käydä läpi ylimmän johdon osalta tehtäväkohtaisesti mahdollisuudet toimia tehtävissään nykyhetkellä ja lähivuosina. Hallituksen tulee varmistua, että hätätapauksia varten on olemassa ajan tasalla olevat suunnitelmat, joissa kaikille avainhenkilöille on nimetty varamiehet.

### 4.6.6 Toimivan johdon palkitseminen

Kiinteän kuukausipalkan ohella voidaan käyttää suoritukseen sidottuja palkkiomuotoja. Jos toimitusjohtajalla on käytössä tulos- ja kannustinpalkkio, tulee myös henkilökunta olla tulos- ja kannustinpalkkiojärjestelmän piirissä.

Toimitusjohtajan tulos- ja kannustinpalkkiojärjestelmien kehittäminen on hallituksen vastuulla. Toimitusjohtajan tulos- ja kannustinpalkkio ei saa ylittää kolmen kuukauden palkkaa vastaavaa summaa ja palkkiokriteerien on oltava niin haastavia, että neljän vuoden palkkion keskiarvo ei saa ylittää keskimääräistä kahden kuukauden palkkaa.